

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Nr 20 • 18. november 2008

TEATAJA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja, asutatud 1925. aastal

Kaubanduskoda tähistas 83. aastapäeva

Toomas Lumani kõne Kaubanduskoja 83. aastapäeval

Austatud härra president, riigikogu esimees, ministrid, daamid ja härrad!

Mul on suur rõõm teid siin täna näha ja tervitada Kaubandus-Tööstuskoja 83. aastapäeva puhul. Tuleb tunnustada, et meie sünnipäeva tähistamine koos olulisimate koostööpartneritega Teaduste Akadeemia saalis muutub iga aasta üha keerulisemaks, sest kutsutavate nimekiri on aastatega tublisti pikenenud.

13. novembri õhtul toimus Eesti Teaduste Akadeemia saalis Eesti Kaubandus-Tööstuskoja 83. aastapäevale pühendatud pidulik vastuvõtt koos olulisimate koostööpartneritega, kelle nimekiri on aastatega tublisti pikenenud, mille üle Kaubanduskojal on vaid hea meel.

TÄNA LEHES:

Toomas Lumani kõne Koja 83. aastapäevale pühendatud vastuvõtul 13. novembril Eesti Teaduste Akadeemia saalis.

Seadusandlus

Ettevõtlustugi

Innovatsioon

Etikett

Katoloogipettuste uuringust

Tuleohutusseaduse eelnõust

Koostööpartnerite otsingust

Läti Innovatsioonikonverents InnoLatvia 2008

Külalisteraamatu pidamisest

Euroopa on imeväike!

osta pilet www.estonian-air.ee

Berliin al 1604.-

Düsseldorf al 2444.-

Amsderdam al 2444.-

Hamburg al 1604.-

Varssavi al 2444.-

Stuttgart al 2527.-

Zürich al 2444.-

Göteborg al 2444.-

Luksemburg al 2644.-

...ja veel ligi 100 sihtkohta üle Euroopa!

*Hinnad kehtivad kuni 31.03.2009 või kuni pileteid jätkub
 **Ühe suuna hind algusega Tallinnast, sisaldab kõiki makse ostes
 pileti aadressil www.estonian-air.ee. Lisainfo tel. 6401160.

www.estonian-air.ee

 ESTONIAN AIR

Olen selle üle väga uhke, et Kaubanduskoda on hinnatud koostööpartner ja meie positsioon ja mõju ettevõtjate esindusorganisatsioonina kasvanud. Kõige ilmekam näide sellest on ehk täna ja kolm nädalat tagasi toimunud Riigikogu täiskogu istungid. Kahel korral on ettevõtjate esindajad kutsutud seadusandliku kogu ette esitama ja esindama oma arvamust riiklikult olulistest küsimustes nagu ettevõtluse areng ja hariduspoliitika.

Suure au kõrval on see ka suur vastutus. Headel aegadel on olnud üsna kerge valitsusele nõu anda, kuigi ka siis pole seda alati kuulda võetud. Täna, kui majanduses nii Eestis kui maailmas on langusmeeleolud, on head nõu väga raske anda, isegi kui seda väga-väga oodatakse. Raskeks teeb selle asjaolu, et otsused, mida täna Eesti majanduskasvuks ja pikaajaliseks konkurentsivõimeks vajab, ei ole kergemate killast.

Palju on räägitud sellest, et Eesti vajab uut suurt eesmärki. Jääb mulje, et seda tuleks otsida kusagilt väljastpoolt. Ettevõtluses saavutatakse aga märkimisväärsed tulemused just äri sisse vaadates ja sealt kasvuallikaid otsides. Haldus- ja haridusreform on vaieldamatult kaks siseriiklikku teemat, mis võiks kodanikke ja parteisid ühise eesmärgi - parema riigi ja parema valitsemise nimel - koos töötama panna.

Kui me suudaks loobuda saandivanusest kohalike omavalitsuste süsteemist, mõelda ja kokku leppida, milliseid teenuseid riik ja milliseid kohalik omavalitsus peavad kodanikule pakuma ning tõeliselt suunata näo ko-

daniku ja tema vajaduste poole, oleks elu Eestimaal hoobilt parem. Kaks aastat tagasi tutvustatud uut e-tolli süsteemi kasutab 98% sihtgrupist. Ma ei näe ühtegi takistust, miks ei võiks sama olla kõikide teiste avalike teenuste ja registritega ning üleüldiselt riigiga suhtlemisega. 21. sajand pole saabunud mitte ainult ettevõtetesse, vaid kogu Eestimaale.

Uuendused ja uuendusmeelus peavad jõudma ka Eesti haridussüsteemi. Me ei saa täna ette valmistada elus hakkama saavaid inimesi ja tööjõudu paljuräägitud teadmispõhisele majandusele, kui teeme seda minevikus kinni konservatiivse ja killustatud koolikorraldusega. Mitte ainult ettevõtjad, aga ka õpilaste, õpetajate kui koolijuhitide organisatsioonid on väljendanud oma valmisolekut muutusteks. Riigi ja omavalitsusjuhtide ülesanne on vajalikud, võib-olla ka ebamugavad ja ebapopulaarsed otsused ära teha ja ellu viia. Meil ei ole enam päevagi oodata teise haridustaseme ühtsetele põhimõtetele viimise või kõrghariduse kvaliteedi tõstmisega. Pöördelised ajad maailmamajanduses annavad just täna meile võimaluse oma teadmiste ja oskuste poolest teistest ette rebida ja oma konkurentsivõimet kasvatada.

Kui haldusreformist ja haridusmuudatustest on juttu olnud juba aastaid ja ma usun, et ka kõikvõimalikud positiivsed ja negatiivsed mõjud on läbi arutatud ja mõõdetud, teha on vaid otsused, siis seda ei saa öelda kõikide poliitiliste otsuste kohta vabariigis. Ettevõtjad jälgisid osati lausa õudusega suvist eelarveaidlust. Iga hommik tõi lauale lehe uue, vabandage väga, vaimukusega. Kõikvõimalikud

maksutõusud said avalikkuse peal läbi katsetatud. Mul pole midagi dialoogi vastu ühiskonnas, aga kui selle aluseks on vaid lihtne aritmeetika nelja tehte ulatuses, siis jätab meie poliitika väga algelise mulje. Lineaartehtega ei saa mõõta tulumaksu alandamiseta jätmise või käibemaksu tõstmise mõju. Majandus on dünaamiline, maksude mõju mitmekülgne. Õnneks kõige rumalamad otsused jäid tegemata, kuid uskuge mind, tänases majanduse olukorras on maksimaalse maksulaekumise ainsaks garantiiks stabiilsus. Üleüldse võiks kokku leppida, et maksumuudatused tulevad jutuks vaid siis, kui oleme välja töötanud mudelid nende analüüsiks ja võimalised hindama mõju nii maksumaksjale kui -administraatorile.

Viimastel nädalatel on väga palju küsitud meie arvamust ka selle kohta, kas riik peaks majanduse turgutamiseks pankade või muud kanalit pidi suurendama raha pakkumist Eestis. Ma ei pea seda hetkel vajalikuks. Küll aga tuleks riigil mõelda, kuidas läbi investeringute ja tehtavate kulude rohkem raha Eesti ettevõtluses ringleks ja ringlusesse lisanduks. Arusaamatuks jäävad väited, et Eurorahade rakendamine võib takerduda, sest riik ei suuda kanda omafinantseeringu kohustust. Küll kassapõhiselt ja väga lihtsalt arvestades saan mina aga hoopis riigi tulemuks positiivse rahavoo, sest 15%-line omafinantseering toob pea kohe tagasi 18% käibemaksu laekumise, millele lisanduvad veel tulu ja sotsiaalmaks tööjõukuludelt. See on taas näide sellest, et ka riigi juhtimine vajab suuremat teadmispõhust ning ikka ja alati mõtlemist

mitte ainult riigi kulude, vaid ka tulude kasvatamise peale.

Olen tavapäraselt palju aega kulutanud riigijuhtimise küsimuste peale, sest suur hulk meie partnereid on just seadusekujundajate ja -täidesaatjate poolelt. Tahaksin aga öelda ka paar sõna ettevõtjatele. Eesti majanduse tänast olukorda ja lähitulevikku on väga raske hinnata, sest see on muutunud mitmetahuliseks ja -kihiliseks. Me ei tea, kui palju halbu või isegi rumalaid otsuseid on kasvuaastatel tehtud, kui paljude äriplaanide müügid on planeeritud igavese kasvu lootuses või mitme laenu tagatised on vaid paberil eksisteerivad. Kindel on see, et maailmamajanduses kiire paranemise märke täna loota ei ole ja mida kiiremini suudame oma vigu tunnustada, nende mõju välja selgitada ning asuda uusi võimalusi otsima, seda kiiremini saab Eesti majanduskasv taas positiivseks.

Niisiis, head partnerid poliitikast ja avalikust sektorist, olulised otsused vajavad tegemist, kui ettevõtjad ja nende esindusorganisatsioonid saavad nõu ja jõuga abiks olla, tasub vaid küsida. Ettevõtjad, me ei saa oodata ja vaadata, mis maailmas toimub, vaid ise iga päev rühmata parema tuleviku nimel. ☐

*Toomas Lumani kõne
Koja 83. aastapäevale
pühendatud vastuvõtul
13. novembril Eesti
Teaduste Akadeemia saalis.*

SISUKORD

Kaubanduskoda tähistas 83. aastapäeva	3
Seadusandlus	
Uuring näitas eksitavate kataloogipettuste suurt levikut terves Euroopas	5
Tuleohutuse seaduse eelnõu	6
Koja gallupid	7
Ettevõtlustugi	
KKK – Koostööpartneri otsing	8
Etikett	
Külasteraamat – tolmukoguja või killuke ajaloo	9
Innovatsioon	
Läti Innovatsioonikonverentsi InnoLatvia 2008 ülesmärkmeked	11
Rahvusvahelised üritused	12
Koolitus	14
Uued liikmed	17
Riigihanketeated • Koostööpakkumised	18

KALENDER

20. november	Koolituspäev „Ettevõtluse eduks“ Pärnus Tiia Randma • Tel: 604 0065 • E-post: tiia@koda.ee
20. november	Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised Shanghais Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
20. november	Kosovo Euroopa Integratsiooni Agentuuri delegatsioon Jõhvis Margus Ilmjärv • Tel: 33 74 950 • E-post: margus@koda.ee
24. november	Seminar „Kuidas jääda ellu majanduslanguse ajal – teeviit ettevõtjale“ Liina Pello • Tel: 604 0091 • E-post: liina.pello@koda.ee
25. november	Seminar Pärnus „Võlgade sissenõudmise ja täitemenetluse sõlmküsimsi“ Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
26. november	Seminar „Kliendihaldus ja selle olulisus kaasaegses ettevõttes“ Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
27. november	Seminar „Sihtturg – Ukraina“ Viive Raid • Tel: 604 0080 • E-post: viive@koda.ee
2. detsember	Kordusseminar „Kuidas määrata firma väärtust?“ Toomas Hansson • Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
3. detsember	Kingisepa alustavate ettevõtjate delegatsioon Jõhvis Margus Ilmjärv • Tel: 33 74 950 • E-post: margus@koda.ee
9. detsember	Messikoolitus Tallinnas (eestikeelne)
10. detsember	Messikoolitus Tallinnas (venekeelne)
11. detsember	Messikoolitus Pärnus (eestikeelne) Liis Liivoja • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
17. detsember	Seminar „Maksumuudatused 2009“ Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Tähelepanu!

Kaubanduskoja telefoninumbrid on muutunud!

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertificaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid
Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad
Tel: 604 0081 • Kölni messid • Tel: 604 0082 • Stockholmi messid
Tel: 604 0082 • koostööpakkumised • raamatukogu

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • avalikud suhted • Tel: 604 0085
Teataja toimetis • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

MAIT PALTS

Poliitikakujundamise-
ja õigusosakonna juhataja

LÜHIDALT

Õiguslike vaidluste hulka arvestades probleemi ulatust on pea olematu. Vaidlused on algatatud pigem kataloogifirma asukoha riigi institutsioonide poolt eesmärgiga tuvastada, kas kataloogi reklaamid on eksitavad või mitte.

•••

Seadused tagavad kaitse eksitava reklaamiga võitlemiseks, probleeme on reeglite rakendamise juhul, kui tegemist on riikideülese praktikaga.

•••

Peamiseks vahendiks pettustega võitlemiseks on ettevõtjate teadlikkuse tõstmine. Samuti ebaausaid kaubandusvõtteid puutuvate seadusaktide muutmine nii, et õiguslikult oleksid teatud eksitavad tegevused ja selle abil lepingute sõlmimine keelatud ja tühine ka siis, kui sel viisil leping sõlmitakse kahe juriidilise isiku vahel nende majandustegevuses.

Uuring näitas eksitavate kataloogipettuste suurt levikut terves Euroopas

Kirjutasime suvel Teatajas eksitavatest kataloogipettustest, Euroopa Parlamendi algatustest ja uuringust pettuste ulatuse selgitamisel. Nüüd on mainitud uuring valmis ning selge, et eksitaval reklaamil põhinevad kataloogipettused tekitavad probleeme väga paljudele Euroopa ettevõtjatele.

Kokku vastasid küsimustikule 16 liikmesriigi organisatsioonid (Eestist lisaks Kaubanduskojale ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium). Vastustest selgus, et probleemi on teavitanud rohkem kui 13 000 korral. Suurim ajavahe- mikul 2003–2008 registreeritud kaebuste hulk oli Suurbritannias (2821), millele järgnesid Belgia (2738) ja Holland (2687).

PETTUSEST ON MÕJUTATUD PEAMISELT VÄIKEETEVÕTTED

Arvestades, et uuringus ei olnud kaasatud kõik liikmesriigid ning loomulikult ei jõua kogu info probleemist alati ettevõtte seest kaugemale, hinnatakse, et saadud number on ainult umbes 5% kogu ettevõtete hulgast, kes pettusest on mõjutatud olnud. Peamiselt on nendeks olnud ka väikeettevõtteid.

Õiguslike vaidluste hulk arvestades probleemi ulatust on

uuringu kohaselt aga pea olematu. Uuringust ei selgu, et kohtuvaidluseid oleks peetud kataloogifirma ja eksituse ohvriks langenud ettevõtja vahel. Teadaolevad vaidlused on algatatud siiski pigem kataloogifirma asukoha riigi institutsioonide poolt ning eesmärgiga tuvastada, kas kataloogi reklaamid on eksitavad või mitte. Sellistest vaidlustest ja nende tulemustest oleme varem ka Koja Teatajas oma liikmeid informeerinud.

PROBLEEMID REEGLITE RAKENDAMISEGA TEKIVAD RIIKIDEÜLESE PRAKTIKAGA

Uuringus üritati leida vastust ka küsimusele, kuid võrdsoodustavad või takistavad liikmesriikide seadused analoogsete pettustega tegelemist ja võitlemist eksitava reklaamiga. Tulemustest nähtub, et valdavalt tagavad seadused piisava kaitse eksitava reklaamiga võitlemiseks, kuid probleeme on reeglite rakendamise juhul kui tegemist on riikideülese praktikaga. Samuti on eksitavat reklaami piiravad sätted suunatud eelkõige tarbijate kaitseks ning sellise reklaami tagajärjel tekkinud kahjude hüvitamise reguleerimiseks. Ühtne regulatsioon eksitava reklaami piiramiseks majandustegevuses (B2B) ELi tasemel aga puudub.

PETTUSE VASTU ETTEVÕTJATE TEADLIKKUSE TÕSTMISEGA JA SEADUSEMUUDATUSTEGA

Uuringu tulemusena pakutakse välja mitmeid lahendusvariante, kuidas pettustega edaspidi võidelda. Peamiseks vahendiks on ilmselt siiski ettevõtjate teadlikkuse tõstmine. Kui seni on räägitud eelkõige tarbijate teadlikkuse tõstmise vajadusest ja tarbijakaitselisest aspektidest, siis loodetavasti suunatakse edaspidi rohkem ka EL tasandil tähelepanu vajadusele tõsta ettevõtjate teadlikkust kõnealustest pettustest.

Teise ettepanekuna tehakse uuringus soovitus muuta seni- seid ELi õigusakte, mis puudutavad ebaausaid kaubandusvõtteid. Eesmärgiks soovitakse seada see, et õiguslikult oleksid teatud eksitavad tegevused ja selle abil lepingute sõlmimine keelatud ja tühine ka siis, kui sel viisil leping sõlmitakse kahe juriidilise isiku vahel nende majandustegevuses (praegu toimivad reeglid vaid juhul, kui eksituse tõttu sõlmib lepingu tarbija).

Uuringu tekstiga saate tutvuda Koja kodulehel www.koda.ee või otselinkina internetis www.koda.ee/ee/noud/MPUuring.pdf.

KOIDU MÖLDERSON

Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

LÜHIDALT

Eelnõu eesmärk on koondada isikutele tuleohutuse tagamiseks esitatavate nõuete kompleks, vastutus ning riikliku järelevalve õigused ja kohustused tervikuks ning seeläbi vähendada tulekahjudes hukkunute arvu ja suurendada inimete ja vara turvalisust.

...

Jäätmete hoiukoht peab paiknema põlevmaterjalist või süttiva pinnakihiga ehitisest või mistahes tulepüsivusega ehitise välisseinas olevast ukse-, akna- või muust avast ohutus kauguses.

...

Avaliku ürituse korraldaja peab enne ürituse korraldamist kontrollima üritusega seotud ruumi tuleohutusele vastavust.

Artiklis on välja toodud olulisimad punktid, mida uue eelnõuga reguleeritakse, kuid täpsema ülevaate saab eelnõu terviktekstist ja seletuskirjast, mille lingi ka Kaubanduskoja kodulehele lisame.

Loomulikult on eelnõu kohta oodatud jätkuvalt kõik märkused ja ettepanekud. Kindlasti töö eelnõuga veel jätkub ning kõik märkused, mis aitavad seniseid praktikas kerkinud probleeme edaspidi vältida, on oodatud.

Tuleohutuse seaduse eelnõu

Siseministeeriumi poolt välja töötatud tuleohutuse seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on käesoleval hetkel läbinud küll kooskõlastusringi, kuid märkusi tehti eelnõule hulgaliselt.

S TRATEEGILINE EESMÄRK – INIMESTE JA VARA SUUREM TURVALISUS

Seadusandja sõnul on eelnõu eesmärgiks koondada isikutele tuleohutuse tagamiseks esitatavate nõuete kompleks, vastutus ning riikliku järelevalve õigused ja kohustused tervikuks ning seeläbi fokusseerida tegevusi tulekahjudes hukkunute arvu vähendamiseks ning tagada strateegilise eesmärgi – inimeste ja vara suurem turvalisus – tõhusam täitmine. Eelnõu loob seadusandja sõnul õigusliku raamistiku isikute kohustustele tuleohutuse tagamisel, eesmärgiga ennetada tuleohtu, selgitada see välja ja tõrjuda tuleoht või likvideerida, sätestatakse isiku vastutus ning riikliku järelevalve õigused ja kohustused rakendada meetmeid isikute kohustuste täitmiseks tuleohutuse tagamisel.

JURIIDILISE ISIKU KOHUSTUSED TULEOHUTUSE TAGAMISEL

Antud tuleohutuse seaduse eelnõu on suunatud täitmiseks kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele kehtestades teatud erinevused sihtgruppidele. Juriidiline isik on kohustatud muuhulgas tagama tuleohutuse nõuete järgimise, korraldama töötajale enne tööle asumist või töö vahetamist, töökohale ja ametile vastava tuleohutuse

koolituse ning vähemalt üks kord aastas töötajatele õppuse evakuatsiooni ja tulekahju korral tegutsemise kohta, kui vastav kohustus tuleneb käesolevast seadusest, viima läbi enesekontrolli, viima läbi tuleohutuse hindamist ja süstemaatilist kontrolli võtma kasutusele ennetusmeetmed tuleohutuse tagamiseks ja tulekahju või muu õnnetuse korral tegutsemiseks jne.

Eespool nimetatud juriidilise isiku enesekontroll seisneb tema valduses oleva kinnisasja, ehitise, ruumi ja seadme kasutamise tuleohutuse ja nõuetekohasuse tagamises.

SÄTESTATAKSE NÕUDED JÄÄTMEDE HOIUKOHALE

Lisaks eeltoodule sätestatakse eelnõuga, et jäätmete hoiukoht peab paiknema põlevmaterjalist või süttiva pinnakihiga ehitisest või mistahes tulepüsivusega ehitise välisseinas olevast ukse-, akna- või muust avast ohutus kauguses.

Seletuskirjas on seadusandja põhjenduseks toonud, et valesti ladustatud põlevmaterjal suurendab riski tulekahju tekkeks, soodustab tulekahju levikut ja raskendab päästetööde teostamist. Suur hulk tulekahjusid saab alguse jäätmete hoiukohadest. Vältimaks selliste tule-

kahjude levimist hoonetesse, peab jäätmete hoiukoht (prügikast) paiknema põlevmaterjalist või süttiva pinnakihiga ehitisest või mistahes tulepüsivusega ehitise välisseinas olevast ukse-, akna- või muust avast ohutus kaugusel. Samuti on eelnõuga keelatud laohoones või -ruumis teha töid, mis pole seotud materjali hoidmisega.

AVALIKU ÜRITUSE KORRALDAJA KOHUSTUSED

Eelnõuga on reguleeritud ka avaliku ürituse korraldaja kohustused, mille kohaselt enne avaliku ürituse korraldamist on avaliku ürituse korraldaja kohustus kontrollida üritusega seotud ruumi tuleohutusele vastavust.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et erinevate seaduste ja määruste rägastikus korra loomine on kahtlemata tänuväärne tegevus, kuid nii seletuskirja pealiskaudsusest kui ka kooskõlastusringilt esitatud märkuste hulgast nähtub, et seaduse eelnõu ettevalmistamisel erinevate partnerite kaasamine ei ole olnud piisavalt tõhus ning seadusandja on kirjatöö liigselt kiirustades välja saatnud. Nimetatud kirjalikke märkusi on võimalik vaadata ka õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise kodulehelt eogus.just.ee.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus otsib valdkondlikke eksperte

Seoses eksporditurunduse toetusprogrammi laekuvate taotluste arvu kasvuga otsib Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus täiendavalt valdkondlikke eksperte.

Eksperdilt oodatakse sõltumatut hinnangut järgneva osas :

- projekti eesmärkide realistsus, võttes arvesse taotleja konkurentsivõimet ja projektis kirjeldatud toote või teenuse konkurentsivõimet valitud siht-turgudel
- projekti ettevalmistuse kvaliteet, võttes arvesse projektis sisalduva siht-turgude konkurentsianalüüsi kvaliteeti, projekti tegevuskava kvaliteeti ja eelarve põhjendatust
- projekti elluviimisega seotud riskid, sealhulgas ekspordituru eripäras- tult tulenevad riskid

Peamised tegevusvaldkonnad, mille raames on seni projekte esitatud:

- puidutoodete ja mööbli tootmine;
- metalltoodete ja masinate tootmine;
- tekstiiltoodete ja rõivaste tootmine;
- toiduainete ja jookide tootmine;
- elektriseadmete ja aparaatide tootmine;
- IT teenused.

Nõuded eksperdile:

- praktiline kogemus tööst konkreetses sektoris või konkreetsel turgudel;
- sõltumatus ja huvide konflikti puudumine sh ekspert ei osale ise sama pro- grammi raames esitatavate taotluste koostamisel;
- Konfidentsiaalsusnõue.

Huvi korral osaleda koosseisuvälise eksperdina ekspordi toetusprogrammide taotluste hindamisel palume saata oma sooviavaldus ja CV aadressil reijo.karu@eas.ee. Sooviavalduses palume ära märkida need tegevusvald- konnad ja välisturud, mille osas olete valmis ekspertarvamust andma. Seni toetatud eksporditurunduse projektide loetelu leiata EASI kodulehelt aadressil <http://www.eas.ee/?id=4232>.

REIJO KARU

EASI arendusüksuse ekspert

Tel: 627 9365 • E-post: reijo.karu@eas.ee

Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlus- tele aktiivselt vastata Kaubanduskoja kodulehel. Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edas- tame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Keerulisemates majandussituatsioonides räägitakse paratamatult rohkem ka võimalusest, et maksed tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest ei pruugi enam laekuda kokkulepitud ajal ning võivad tekkida viivitused. Küsimus puudutas arvete tasumise teemat.

Kas ostjatelt laekumata või hiljem laekuvad maksed kaupade või teenuste eest on muutunud probleemsemaks?

- Viivitused on saagenenud, kuid suuremaid probleeme ei ole tekkinud – 38%
- Viivitused on oluliselt saagenenud ja vajavad pidevat jälgimist – 31%
- Maksmata või viivituses olevate arvete hulk on muutunud väga tõsiseks probleemiks – 21%
- Arvete tasumisega viivitamine ei ole oluliselt suurenenud – 10%

(Vastajaid 29)

Ministeriumitele kooskõlastamiseks saadetud uue avaliku teenistuse seaduse eelnõu (ATS) kohaselt kavandatakse avalikus teenistuses mitmeid põhimõttelisi muudatusi. Ühe tulemusena nähakse ette nende ametnike hulga vähenemist, kellele kehtivad ATSi sätted ja hüved. Töölepingu seaduse rakendumine riigi teenistujatele suureneks. Küsisime kas toetate sellist lähenemist.

Kas toetate uue avaliku teenistuse seaduse eesmärki, rakendada riigi teenistuses olevatele isikutele senisega võrreldes rohkem töölepingu seadust?

- Jah – 68%
- Ei – 16%
- Ei oska öelda – 16%

(Vastajaid 50)

JULIA MALEV

Teenuste osakonna projektijuht

Sinu ettevõtlustugi Euroopas

ENNE PÄRINGU ESITAMIST, MÕTLE:

- millised on minu sihtriigid?
- kas minu toodang/teenused on konkurentsivõimelised valitud sihtriikide turgudel?
- keda täpselt ma otsin? (edasimüüja/tootja/koostööpartner jne)

•••

NB! Mida täpsem on Sinu päring, seda täpsem on ka meie vastus! Päringu palume saata elektrooniliselt.

JULIA MALEV

Teenuste osakonna
projektijuht
Tel: 604 0082
E-post: julia@koda.ee

KKK – koostööpartneri otsing

Uastame siinkohal küsimustele, mis on tekkinud meie liikmetel seoses partnerotsingu teenusega.

Kus asuvad Kaubanduskoja partnerid, kes saavad aidata partneri leidmisel?

Meie pädevusala hõlmab Enterprise Europe võrgustiku ulatusala Euroopas ehk lisaks Euroopa Liidu liikmesriikidele asuvad meie võrgustiku partnerid ka tänastes kandidaatriikides ja osades kolmandates riikides. Enterprise Europe võrgustik, mille liige on 2008. aasta algusest ka Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (koos 4 teise organisatsiooniga Eestist), asub tänasel päeval järgmistes riikides: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Ungari, Hispaania, Holland, Horvaatia, Island, Iirimaa, Iisrael, Kreeka, Küpros, Läti, Leedu, Luksemburg, Malta, Makedoonia, Montenegro, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Soome, Slovakkia, Sloveenia, Rootsi, Tšehhi Vabariik, Taani, Türgi, Suurbritannia. Võrgustiku korrespondentskeskused asuvad ka Armeenias, Tšiilis, Egiptuses, Venemaal, Šveitsis, Süürias ja USAs.

Soovin leida koostööpartnerit. Kust ma alustan?

Eelkõige tuleb mõelda, mis on need potentsiaalsed sihtriigid, kus Teie toodang/teenus

oleks konkurentsivõimeline. Tänuks kindlasti tutvuda sihtriigi maaülevaadetega, nt Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on olemas vastav andmebaas kohapeal kasutamiseks. Kasulikku informatsiooni leiab ka Välisministeeriumi kodulehelt, kus asuvad maaülevaadeteksportööridele http://www.vm.ee/est/kat_52/. Kindlasti tuleb teha selgeks, keda täpselt otsitakse: kas edasimüüjat oma toodangule, välisturul esindajat, tootjat jne. Mida täpsem Teie päring, seda täpsem tuleb tõenäoliselt ka meie välispartneri vastus. Konkreetse päringu palume saata Koda teenuste osakonna projektijuhile Julia Maleville julia@koda.ee.

Millised võimalused on olemas partneri leidmiseks?

Võimalusi on mitu: on olemas nn passiivne ja aktiivne otsing, kus esimesel juhul avaldatakse ettevõtja koostööpakumise Enterprise Europe võrgustiku partnerorganisatsioonide vahelises andmebaasis ning oodatakse huvitatud firmade tagasisidet. Selle otsingu eeliseks on asjaolu, et potentsiaalsetel kontakteerujatel on juba konkreetne huvi koostöö vastu, ent päringu esitajast endast sõltub suhteliselt vähe ja potentsiaalsete partnerite huviavaldusi tuleb oodata n-ö passiivselt.

Aktiivse müügitöö pooldajana soovime kasutada aktiivset otsingut, kus pakume kasutamiseks kahte võimalust. Esimese variandi puhul vastavalt Teie poolt valitud kriteeriumitele - uurime sihtriigi partnerorganisatsioonist, kas nad on teadlikud mõnest oma kliendist, kes oleks huvitatud vastavasisulisest koostööst ning siinkohal on võimalus, et õnnestub juba algetapis otsekontakt luua kahe ettevõtte vahel. Teise aktiivse otsingu võimalusena edastame Teie päringu meie välispartnerile, kellel palume koostada Teie kriteeriumitele vastava nimekirja potentsiaalsetest partneritest valitud sihtriigis. Sel juhul jääb kogu aktiivne müügitöö ettevõtja õlule ning lõpptulemus on tema enda kätes.

Kuidas ma saan teada, kui andmebaasis ilmub minu ettevõtte tegutsemisvaldkonda puudutavaid koostööpakumisi?

Alates 2009. aastast alustame uue teenuse pakkumisega, mis võimaldab saada perioodilist ülevaadet konkreetsetes valdkonnas ilmuvate koostööpakumiste kohta. Kuna teenus on uus ning tulemusi on hetkel raske prognoosida, siis pakume esimesele 10-le huvitatud ettevõtjale teenust n-ö prooviajaks tasuta. Kokkuvõtte saadetakse Teile elektrooniliselt üks kord nädalas.

TIINA TŠATŠUA
EBSi õppejõud

Külasteraamat – tolmukoguja või killuke ajaloost?

Olen pikka aega pidanud tüütuks palvet: „Palun kirjutage meile midagi mälestuseks!” Esiteks ei tule mulle kohe midagi head meelde ja teiseks ei kannata ma mõtetki, et minu juhuslikult ja kiiruga valitud sõnu keegi pärast loeb ja neis sügavat mõtet püüab leida, või vee hullem, lihtsalt itsitab kirjapandud mõttetuse või sisselipsanud kirjavea üle.

MIDA SILMAS PIDADA?

Ametiisiku poolt jäädvustatud tekst on alati ametlik ja mitte kunagi liialt emotsionaalne, küll aga isikupärane.

Teksti kirjutamisel kasutatakse korrektset kirjutusvahendit.

Tekst ja allkiri tuleb kirjutada loetavalt.

Valige külalistele sobilik koht, kus saab rahulikult tegevusele keskenduda.

Hoolitsege, et külalisel oleks võimalus laua taga istudes kirjutada, kõigile ei sobi püsti seistes mõtete kirjanek.

Juhul, kui teie asutust külastab ametlik delegatsioon, andke eelnevalt teada oma soovist teha ühispilt ja paluda märgat külasteraamatusse.

Külasteraamatusse kirjutamine on külalise vabatahtlik soov ja kirjutamist külaliselt nõuda ei ole korrektne.

Paraku teevad aastad oma korrektoori. Praegu käsitlen ma külasteraamatut ennekõike kui meie elu kroonikat ja kas see on kirjutatud täis hoolimatult valitud mõtetusi või targalt valitud elukilukesi, millest aastatega saab ajalugu, sõltub ikka ennekõike külasteraamatu omanikust ja tema oskusest luua külalisele

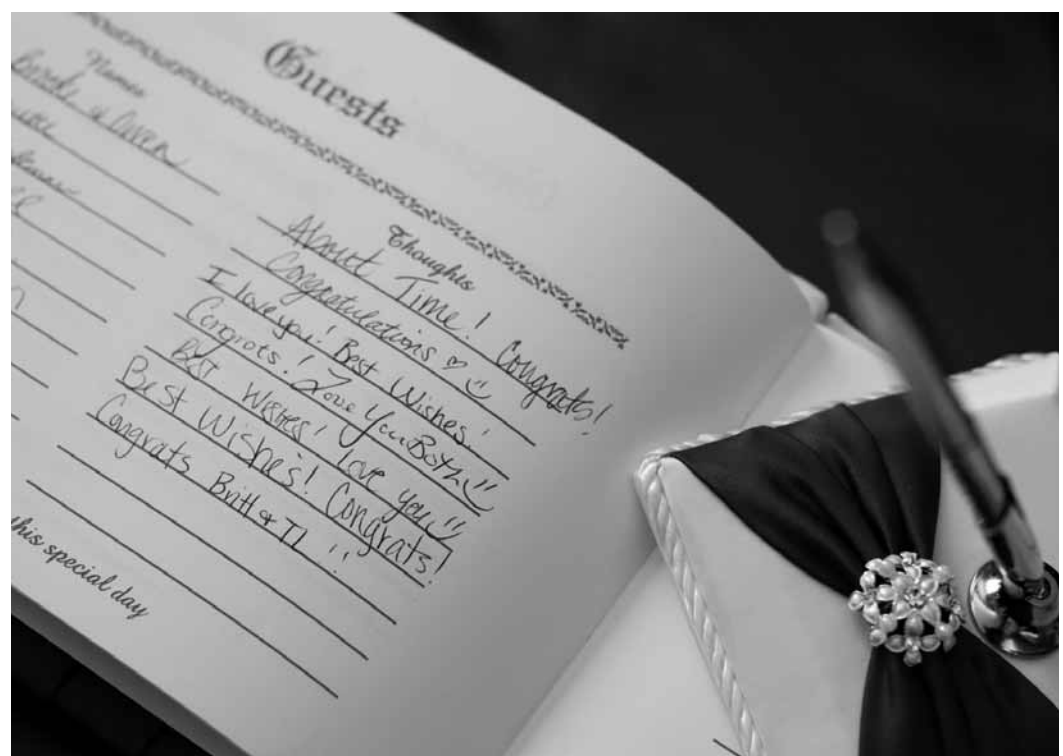
mõtlemiseks ja keskendumiseks sobilikud tingimused.

KÜLASTERAAMAT ETTEVÕTTES

Sageli on külasteraamat saadud kingitusena. Tema väärtus tõuseb veelgi, kui kinkija on kirjutanud omapoolse esimese sissekande. Kui olete ettevõttes otsustanud sellise raamatu osta,

siis tasuks kaaluda võimalust see spetsiaalselt kunstnikult tellida. Nii saate ainulaadse töö, mis juba ise on killuke ajaloost.

Külasteraamatut võiks käsitleda ettevõtte kroonikaraamatuna, kuhu lisaks headele soovidele paigutatakse ka olulisemate ürituste ja külaliste fotod koos allkirjadega. Hetkel

tunneme me kõiki, kes on pildil. Aastate pärast, kui ettevõtte järgmine või ülejäämine põlvkond tegutseb, ei mäleta enam keegi, kes pildil on. Seepärast ongi allkiri oluline mitte niivõrd hetkel, kui tulevikus.

Raamatusse võib paigutada ka ettevõtte kohta ilmunud artiklid ja fotod, on ju seegi kiluke ajaloo.

Oluliste sündmuste või külaliste puhul alustatakse tavaliselt „uut peatükki“, seega pööratakse uus lehekülg, millele kirjutatakse, millise sündmuse või olulise külalisega on hetkel tegu. Kindlasti tuleb kirjutada kuupäev, kuu ja aasta,

hiljem ei mäleta muidu keegi, millal sündmus toimus.

Ürituste puhul, kus külalistel palutakse jäädvustada lihtsalt oma nimi, kirjutatakse ainult oma ees ja perekonnanimi ja asutus, keda esindate, vajadusel ka riik.

KÜLALISTERAAMAT KODUS

Igal kodul on omad tavad ja kombed, see, mis ühes kodus on loomulik ja kena võib teises mõjuda peenutsevana või hoopis labasena. Seega olge vabad ja loomingulised, ning kujundage külalisteraamatusse kirjutamise tava vastavalt oma perekommetele ja soovidele.

Ärge laske end häirida, et teises peres on teistviisi, igal ühel „oma kindlus“ ja selles olemise reeglid.

Selgitage alati külalistele, mida te neilt ootate ja ärge jätke oma palvet „midagi kirjutada“ lahkumishetkeks.

Juhul, kui kirjas on midagi väga isiklikku ja te ei soovi, et seltskond seda loeks on mõistlik lehed kinnitada nii, et uudishimulikud neid sirvima ei pääseks. Igal juhul on see tarem, kui „ei!“ karjudes külaliselt raamatu ärarebimine.

Oma lastele tuleb rääkida, mis on külalisteraamatu tähendus

ja millal seda kasutada. Juhul, kui te oma nõuandeid ei jaga, siis ärge pahandage, kui ka koolieelik oma sõpradele selle raamatu tutvumiseks ja sissekande tegemiseks ulatab. Millised jäädvustused sealt tulevad, on etteaimamatu. Lastel võiks olla oma sõbraraamat, on ju nende elus eriti palju vahvat, mis ka jäädvustamist vajaks.

Kindlasti jaguks igaühel meist veel palju nõuandeid, mida ja kuidas teha, oleme ju kõik mitmeid kordi oma nime ja soove külalisteraamatusse kandnud ja nii muutunud killukeks kellegi perekonna, firma või meie riigi ajaloo.

Eesti ettevõtlus 90

21. novembril Tallinnas
Teaduste Akadeemia saalis

21. novembril algusega kell 13.00 toimub Tallinnas, Teaduste Akadeemia saalis Toompeal konverents „Eesti ettevõtlus 90“. Konverents on pühendatud eelkõige organisatsioonidele ja ettevõtetele, kes tänu oma pikaajalisusele on aidanud kaasa riigi kasvamisele ja arenemisele. Selleks, et riik saaks areneda edasi nii nagu ta on seda siiani teinud, on vaja väärtustada ettevõtlust, panustada sellesse ja tunnustada ettevõtteid tehtu eest. Konverentsi moderaator on Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Siim Raie.

Ettekanded

- Ettevõtlus riigi looja ja arendajana
Juhan Parts Majandus- ja Kommunikatsiooniminister
- Stabiilne rahasüsteem – ettevõtluse eeldus
Andres Lipstok, Eesti Panga president
- Eesti kolm majanduskriisi
Jaak Valge, ajaloolane
- Ettevõtlik ülikool – majanduse arengumootor
Peep Sürje, TTÜ rektor
- Õiguslik järjepidevus – väärtuspõhine printsiip või praktiline kontseptsioon
Jüri Raidla, Raidla Lejins & Norcoux partner
- Miks Eestis on vaja tööstuspoliitikat?
Anu Hallik-Jürgenstein, BLRT Grupi kommunikatsioonijuht
- Kasvustrateegia 2018 väljatöötamine – millise majandusega tähistame vabariigi 100. aastapäeva?
Ott Pärna, Eesti Arengufondi juhatuse esimees
- Traditsioonidest tulenevad probleemid ja võimalused igapäevastes praktikates ning edasine areng
Sandor Liive, AS Eesti Energia juhatuse esimees,
Janek Kalvi, AS Liviko juhatuse esimees,
Nenar Seli, AS Estiko nõukogu esimees

Lisainfo:

Kommunikatsioonibüroo Hamburg&Partnerid
Tel: 611 0105

HANNELA LIPPUS

Tel: 501 1144

E-post: hannela.lippus@hamburg.ee

PIRET POTISEPP

Innovatsioonikeskuse
InnoEurope tegevjuht

Läti Innovatsioonikonverentsi InnoLatvia 2008 ülesmärkmed

30.-31. oktoobril toimus Riias juba kolmas Läti Innovatsiooni Aastakonverents Inno-Latvia 2008. Konverentsi põhirõhk oli teenuste disainil, mis on uus ning trendikas meetod ettevõtete ning avaliku sektori organisatsioonide konkurentsivõime tõstmiseks. Neid, kes konverentsile uusimat infot ning kasulikke vihjeid koguma tuli, oli palju.

Konverentsi korraldaja oli Innovatsioonikeskus InnoEurope ning partneriteks olid Swedbank Läti ja Riia Linnavalitsus. Alljärgnevalt on kokkuvõtlikult kirja pandud, millest Läti innovatsiooni aastasündmusel räägiti ning milliseid näpunäiteid osalejatele jagati.

Esimene konverentsipäev keskendus täielikult teenuste disainile (inglise keeles *design in services*). Avakõneleja Bill Hollins, teenuste disaini ekspert ning mitme selleteemalise raamatu autor, rõhutas korduvalt, et teenuste disainimise lõppeesmärk on rahaline kasu. Tihti juhtub aga päriselus vastupidi - protsessi käigus kipub ununema, et taodeldakse kasumit ning hakatakse teenuseid ümber kujundama nende ümber kujundamise pärast. Ta esitles ilmekalt, tõetruult ning koomiliselt, kuidas ettevõtteid on teenuste disainimise pealt kokku hoidnud ning seeläbi oma kvaliteedis kaotanud. Igaüks meist saab seda ka ise järgi proovida - helistage teenust pakkuvale ettevõttele ning esitage tavalisest kliendiküsimusest erinev küsimus. Kui teenindaja oskab sellele väarikalt vastata, kinnitab

see, et ettevõttes on teenuste disainiga tegeletud.

Patric Jordan, disaini-, turundus- ja kaubamärkide strateeg, heitis pilgu tulevikku - ta koostas ülevaate seitsmest teenustega seotud trendist, mida iga organisatsioon oma järgmise aasta teenuste planeerimisel arvesse võiks võtta. Patricu poolt identifitseeritud peamised trendid olid: ajakasutuse efektiivsus st „iga sekund on tähtis“ mõtteviis, individuaalsus/ainulaadsus, eetiline ning vastutus-tundlik tarbimine (jätkusuutlikud ning fair trade kaupade/teenuste pealetung), kulude kokkuvõtteid, piirideta kogukonnad (inimesed ei identifitseeri end enam geograafiliste piiride abil), *grey power* - vananeva tarbijaskonna üha kasvav sõnaõigus ning viimasena klientide kasvava mõjujõu - üha enam ettevõtteid on sunnitud tegema just seda, mida kliendid neilt nõuavad, mitte vastupidi. Patricu soovitus kõlas lihtsalt - ka teenuste kujundamisel peab nende kasutajate vajadusi mõistma ning samaaegselt üllatama - pakkuma midagi sellist, mille vajalikkusest nad ise teadlikudki polnud.

Lisaks toimusid esimesel päeval töötoad, kus teenuste disainiga juba alustanud ning konkreetseid projekte elluvindnud ettevõtjad/avaliku sektori organisatsioonide juhid, jagasid osalejatega oma kogemusi ning näpunäiteid.

Konverentsi teise päeva peaesineja oli Jim Scholes, strateegiakonsultatsioonifirma Strategos juht ning juhtiv konsultant. Tema ettekanne keskendus innovatsiooni tähtsusele ning kompetentside kasutamisele jahtuvas majandusolukorras. Oma ettekannet alustas ta Strategose poolt läbi viidud uuringu tulemuste esitlemisega, mis näitas, et 100-st uuritud ettevõttest läks neil, kes majanduslanguse ajal pöörasid rõhku innovatsioonile ning uuendustele, järgnevatel aastatel tunduvalt paremini (3/4 ettevõtetest suutsid kasvatada nii käivet kui kasumit). Need ettevõtteid, kes majanduslanguse ajal vaid kulude kokkuhoiule keskendusid, ei olnud suutelised paremates majandustingimustes oma käivet ega kasumit suurendama (vaid 29% see õnnestus). Jim peatus pikemalt praktilistel sammudel majanduslanguse perioodil uuendus-

tega tegelemiseks ettevõttes. Esimeseks sammuks on oma toote uuesti ja/või ümber defineerimine. Teiseks sammuks aga juba ärimudeli ümberkujundamine või täiesti uue ärimudeli kasutamine. Pikaajase konsultandi kogemusele toetudes kinnitas ta julgustavalt, et majanduslangus loob võimalusi läbimurreteks ning suurteks uuendusteks.

Eraldi ettekannetega esinesid Läti ettevõtteid, kel uuenduslike toodete ja teenuste abil on õnnestunud ka heitlikes majandusoludes edukad olla ning kasvada. Kõigis neis kolmes ettevõttes oli ühine joon - igaüks võis näha, et need esinejad uskusid oma toodetesse ja nende headusesse ning rääkisid neist särasilmset suurima entusiasmi-ga.

Konverents oli sisukas ning sisendas osalejatesse optimisemi, et olles leidlik ning nutikas, saab väikesete vahenditega suurte tulemusteni jõuda.

Konverentsi ettekanded leiad veebilehe www.innoeurope.eu inglise-keelselt alamlehelt.

Balti Arengufoorumi Tippkohtumine 2008

Baltic Development
Forum Summit 200830. november – 2. detsember
Kopenhaagen-Malmö

Olete oodatud Balti Arengufoorumi 10. aastapäeva tippkohtumisele, mis sel aastal toimub Kopenhaagenis ja Malmös 30. novembrist kuni 2. detsembrini. Tippkohtumine käsitleb hetkel aktuaalseid teemasid: globaalse finantsilise ja poliitilise rahutuse piirkondlike mõjusid; tõhusamat regionaalset lähenemisviisi energia- ja kliimaküsimustele; panust ELi Läänemere piirkonna strateegiasse ning tööturu ja spetsialistide vajadusega seotud piirkondlike aspekte.

Tippkohtumise teemad

- **Energia ja kliima**
Euroopa on hetkel veel kaugel sellest, et pakkuda integreeritud ja konkurentsivõimelist energiaturgu. Balti Arengufoorum püüab Euroopa energia- ja kliimaeesmärkide täitmisele koos huvigruppidega energiasektorist piirkondlikult kaasa aidata. Tippkohtumisel tutvustatakse ja arutatakse piirkondliku energiakoostöö parandamiseks vajalikke tegureid.
- **ELi Läänemere piirkonna strateegia**
Euroopa Läänemere piirkonna strateegia on antud piirkonna jaoks kõige olulisem ja konkreetsem samm pärast ELi laienemist 2004. aastal. Balti Arengufoorumi tippkohtumisel käsitletakse lisaks strateegilist sisendit, mida esitletakse juunis 2009.
- **Tööturg ja spetsialistid**
Balti regiooni piirkond toimib majanduslikult hästi, kuid elutähts tingimus majanduse edasiselt seisukohalt on parandada tööturustruktuure ja soodustada spetsialistide tekkimist. Tippkohtumine jätkab teemaga, kuidas piirkonna konkurentsivõimet tõsta tööjõu mobiilsuse suurendamisega, innovatsioonisüsteemide täiustamisega ja tööjõu vaba liikumise põhimõtte jälgimisega ELis. Øresundi piirkond on üks näide edukast piirideülesest tööturuintegratsioonist.

Kaubanduskoja liikmetel on võimalik osaleda Balti Arengufoorumi tippkohtumisel soodustingimustel. Konverentsi maksumus on 500 eurot (lisanduvad majutuskulud ja lennupiletid).

Lisateave:

KRISTINA BONDARENKO

Tel: 604 0060 • E-post: kristina.bondarenko@koda.ee

www.bdforum.org

Seminar: Sihtturg – Ukraina

27. novembril Kaubanduskojas

27. novembril algusega kell 9.30 toimub Kaubanduskojas järjekordne sihtturuseminar Ukrainast. Seminari korraldavad Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Suur- ja väike- ja keskmise ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja Ukraina Suur- ja väike- ja keskmise ettevõtluse Sihtasutus ja Ukraina Suur- ja väike- ja keskmise ettevõtluse Sihtasutus Tallinnas. Päevajuht on Margus Solnson, majandusnõunik Eesti saatkonnas Kiievis.

- 9.35 Avasõnad
- 9.40 Poliitiline olukord Ukrainas – valimiste ootuses, äri ja poliitika seostest
 - Jaan Hein, Eesti suursaadik Ukrainas
 - Pavlo Kirjakov, Ukraina suursaadik Eestis
- 9.50 Ukraina majanduse olukord rahvusvahelise majanduskriisi taustal
 - Rahvusvaheliste pankade esindajad Ukrainas
 - Ukraina esindaja (Ukraina Keskpang)
- 10.15 Arutelu
- 10.30 Ukraina põllumajandusest – 2008. aastal kõige kiiremini kasvanud sektor
 - Ukraina kaubandusesindaja Pjotr Kutsenko
 - Ettevõtja kogemus
- 10.50 Kohvipaus
- 11.20 Eesti ärist Ukrainas – riigi võimalused ettevõtete ja ettevõtjate toetamisel
 - Denis Priimägi, EASI esinduse direktor Ukrainas
 - Margus Solnson, Eesti Vabariigi Suur- ja väike- ja keskmise ettevõtluse Sihtasutuse majandusnõunik
- 11.45 Ettevõtete töökogemustest Ukrainas
 - Andri Avila, Olympic Entertainment Group AS
 - Ivo Liiv, AS Vestoris (ehitusala Ukrainas alates 1995. aastast)
 - Natalja Oljanišina, New Point Tour (turismialal alates 1998. aastast)

Osavõtutasu on 300 krooni, hinnale lisandub käibemaks. Palume seminarile eelnevalt registreeruda! Registreerumistähtaeg on 24. november.

Eesti Välisministeerium
ESTONIAN MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRSEAS
Enterprise Estonia

Lisainfo ja registreerimine: VIIVE RAID • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee

Kingissepa alustavate ettevõtjate delegatsioon Jõhvis

3. detsembril kell 15.30-16.30 toimuvad Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27, I korruse saal) kontaktkohtumised Kingissepa regiooni alustavate ettevõtjatega. Kogemusi vahetama ja ärikontakte sõlmima on oodatud reklaami, disaini, toitlustamise, sotsiaaltöö ja õmbluse valdkonna ettevõtjad Virumaalt, aga ka mujalt Eestist.

Nimi ja plaanitav tegevus	Potentsiaalsed partnerid	Kohtumise eesmärk
Aleksandra Varakina Disaini-, reklaami- ja fotostudio; pillide müük	Reklaamifirmad ja meenete valmistajad; kulumaterjalide tarnijad reklaamitoodete ja meenete valmistamiseks; reklaami ja meenete potentsiaalsed tellijad.	Klientide ja tarnijate leidmine, kogemuste vahetamine
Lidia Voronova Pererestoran (puhkus koos lastega)	Firmad, kes pakuvad vabaaja veetmist koos lastega (restoranid, lastetoad, mänguplatsid).	Kogemuste vahetamine
Julia Darovskaja Treeningukeskus (sotsiaaltöö)	Sotsiaalorganisatsioonid, psühholoogid-konsultandid, kõrge korporatiivse kultuuriga firmad.	Klientide leidmine, ühisprojektide teostamine
Nadežda Luptova Naiste õmblusateljée	Erinevate rõivaste õmblusateljéed, kangaste ja manuste tarnijad, igapäevaste ja korporatiivsete rõivaste potentsiaalsed tellijad.	Klientide ja tarnijate leidmine, kogemuste vahetamine
Olga Titoikina Usaldustelefon, personaliagentuur, vabaaja veetmise keskus	Usaldustelefon, psühholoogid-konsultandid, vabaaja veetmise keskus.	Kogemuste vahetamine, klientide vahetamine
Jelena Grigorjeva Puhastusteenused	Puhastus- ja koristusteenust osutavad ettevõtted.	Soovib koolitust

Lisainfo ja registreerimine: **MARGUS ILMJÄRV** • Kaubanduskoja Jõhvi esindus • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

EST 2008: Ökoturism

Ökoturismi valdkonna kontaktkohtumised 20.–22. novembrini Shanghais

Projekti toetab EU – Asia Invest Programm, mille ülesandeks on toetada ELi ja Aasia vahelist koostööd ning suurendada kahe regiooni kaubavahetust ja investeringute mahtu.

Üritusel saab koguda teavet sihturgude kohta ning arendada koostööd ökoturismi valdkonnas tegutsevate Aasia ettevõtjatega. Kohtumised toimuvad messi China International Travel Mart (vt ka: www.citm.com.cn) raames 20. ja 21. novembril. Projektis võivad osaleda reisikorraldajad, teenusepakkujad ja konsultatsioonifirmad, varustuse tarnijad, hotellide ehitajad ning säästvate transpordilahenduste pakkujad, kes on seotud öko- ja säästva turismiga jne. Täpsem info www.italasia.it/est2008.

Lisainfo: **LIIS LIIVUJA**
Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Kordusseminar

Kuidas määrata firma väärtust?

2. detsembril Kaubanduskojas

Seminar toimub 2. detsembril kell 10.00–16.00 Eesti Kaubandus-Tööstuskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn). Selgitusi jagab ja küsimustele vastab **Rita Ilisson**, finantsanalüütik ja konsultant, Raamatupidamise Toimkonna esimees 1993–2001, raamatu „Finantsanalüüs ja planeerimine“ autor.

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Hea raamatupidamistava ja äriseadustiku seosed

- Äriseadustiku sätete seosed ühinemiste ja kontserni arvestusega
- Ostuanalüüs – õiglase väärtus (harilik väärtus) – moodetuna turuväärtuse, puhastulu, kulumeetodi või diskonteeritud rahavoogude baasil
- Soetatud varade ja kohustuste hindamine IFRS 3 „Äriühendus“ alusel

Äriühendused

- Firmaväärtuse määramine
- IAS 36 „Vara väärtuse langus“ ja vara väärtuse testi teostamine
- Rahavoogusid genereeriva üksuse väärtus
- Kaasatavad rahavood, diskonteerimismäär ja eeldatav kasv

Ettevõtte väärtus

- Ettevõtte väärtus
- Vabad rahavood 1 – vabad rahavood varadelt
- Vabad rahavood 2 – vabad rahavood omanikele
- Fama-French lähenemine: omakapitali hind = ettevõtte investeeringute sisemine intressimäär
- Võrdlusmeetod, finantssuhtarvud, CAPM, EVA, EBITDA, NOPAT ja NOPLAT

Osalustasu on Kaubanduskoja liikmetele 800 krooni, mitteliikmetele 1600 krooni (lisandub käibemaks). Hinnas sisalduvad materjalid ning lõuna ja kohvipausid.

Info ja registreerimine:
TOOMAS HANSSON

Tel: 744 2196

E-post: toomas@koda.ee

Messikoolitused:

Tulemuslik messiturundus – töö enne messi, messi ajal ja peale messi!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega messikoolitused suuremates Eesti linnades. Esimesed koolitused leiavad aset detsembris 2008.

9. detsembril kell 9.00–17.00

Eesti Kaubandus-Tööstuskojas, Toom-Kooli 17, Tallinn (eestikeelne)

10. detsembril kell 9.00–17.00

Eesti Kaubandus-Tööstuskojas, Toom-Kooli 17, Tallinn (venekeelne)

11. detsembril kell 9.00–17.00

Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž, Ringi 35, Pärnu (eestikeelne)

Tooteid ja teenuseid ning nende omadusi peab klientidele järjest rohkem ja täpsemalt selgitama, kuna valik, mis turule jõuab, on väga mitmekesine ja muudab otuse langetamise kliendile raskeks. Üha tiheneva konkurentsi tingimustes hakkavad äris järjest enam tähtsust omama isiklikud suhted. Nende arendamiseks pole paremat kohta kui messid või näitused, kus on võimalik suhelda ja otsest kontakti saavutada potentsiaalse või ammuse äripartneriga. Et messil osalemine oleks edukas, vastaks ettevõtte ootustele ja tagaks tehtava investeeringu tasuvuse, tuleb kindlasti pikalt ja põhjalikult planeerida messil osalemist, realiseerida messil püstitatud eesmärgid ning teha sihikindlalt järeltööd saadud kontaktidega peale messi. Antud koolituse käigus antakse põhjalik ülevaade kõikidest etappidest ning jagatakse kasulikke näpunäiteid.

Seminaril leiavad käsitlust järgmised teemad:

- Messi valik – konkurentsieelis, sihtturg
- Messi ettevalmistus – eesmärgid, messiboksi planeerimine, meeskond, eelarve, logistika, ühisstendid, kliendisuhed, messiturundus
- Messiboks – messiboksis osalemine, töökorraldus, klientidega suhtlemine, mida teha, mida mitte
- Järeltöö pärast messi – tulemuste analüüs, edasised sammud

Messikoolitused viib läbi **Jakob Saks**, kes on pikaajalise praktilise kogemusega eksporditöör, tunnustatud koolitaja ja konsultant. Viimase kuue aasta jooksul on ta organiseerinud erinevatele ettevõtjatele messistende mitmel rahvusvahelisel messil aastas (sh Aasia, Euroopa, Põhja-Ameerika). Tal on 11 aastat ekspordijuhtimise kogemust (sh 5 aastat töötades väljaspool Eestit) ning magistrakraad Copenhagen Business School'ist.

Osalustasu koolitusel on 300 krooni päev (hind sisaldab käibemaksu). Palume eelnevalt registreeruda.

Kuidas jääda ellu majanduslanguse ajal – teeviit ettevõtjale

Seminar toimub 24. novembril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Seminar toimub 24. novembril algusega kell 11. Seminar on suunatud eelkõige ettevõtete tegevjuhtidele, arendusjuhtidele, finantsjuhtidele ja personalijuhtidele, et kolleegide kogemuste põhjal saada kasulikku infot ja praktilisi näiteid oma ettevõtte tugevdamiseks praeguse majanduslanguse ajal. Seminaril räägitakse milline on lähituleviku majandusprognos, kuidas vältida raskustesse sattumist ja „jääda ellu“ ning milliseid vigu on võimalik vältida. Kuidas suurendada ettevõtte konkurentsivõimet, optimeerida ressursse ja restruktureerida ettevõtet?

Päevakava:

- Ülevaade Soomes 1990. aastatel toimunud „lama“ ehk majanduslanguse kohta
 - Soome „lama“ olulisemad probleemid;
 - Kriisi sisu: valitsuse, pangandussektori, tarbijate ja meedia olulisemad tegevused ja vead
 Taisto Kangas
- Ülevaade Eesti majandusolukorrast eile, täna ja homme

Leev Kuum
- Soome „lama“ perioodi ja Eesti praeguse majandusolukorra võrdanalüüs ja ühised jooned

Taisto Kangas ja Leev Kuum
- Tegutsemise strateegiad ja juhtimisvõtted ettevõtjale (praktilised sammud/protseduurid enne kriisi, kriisi ajal, peale kriisi)

Taisto Kangas
- Praktilised näited personali restruktureerimisest ja ettevõtte tugevdamisest liitmise teel (Maksu- ja Tolliameti liitmise näitel). Praktilised soovituselised ressurside optimeerimiseks.

Aivar Rehe
- Kaks näidet:
 - Ettevõtte, kes „jäi ellu“
 - Ettevõtte, kes „ei jäänud ellu“
 Taisto Kangas

TAISTO KANGAS

Helsinki Majandusülikooli professor, endine pangajuht

Taisto Kangas töötas aastatel 1964–1970 Oulu Investeeringipanga kontorijuhina. 1970–1974 jätkas ta sama panga kommunikatsiooni- ja turundusjuhina ning Oulu piirkonnapanga kommunikatsiooni- ja turundusjuhi ülesannetes aastatel 1974–1981. 1981–1992 jätkas ta karjääri Oulu Panga juhina, aastatel 1992–1993 Soome Investeeringipanga osakonnajuhina, Soome Ühispaniga Kempelee filiaalijuhina kohusetäitjana 1995–1998. 1997–1998 oli ta Merita-Nordpanga Oulu-Höyhty tegevjuht. Tema doktoritöö teemaks oli: „Soome panganduskriisi piirkondlik ulatus“. Oma väitekirjas tunnistas ta, et Soome Pank (Keskpank) oli süüdi 1990. aastatel toimunud Soome üleriigilise majanduslanguse süvenemises. Praegu töötab Taisto Kangas Helsinki Majanduskooli organisatsiooni ja juhtimise õppetooli teadurina. (Ettekanne on soome keeles eestikeelse järeltõlkega.)

AIVAR REHE

Sampo panga juhatuse esimees ja Eesti Pangaliidu juhatuse esimees, Aasta Ärimees 2007

Aivar Rehe on lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi majandusteaduskonna tööstuse juhtimise ja planeerimise eriala. Ta on töötanud Eesti Hoiupanga ning Hansapanga juhatuses. Aastail 2004–2006 töötas Aivar Rehe Eesti Maksu- ja Tolliameti peadirektorina, mille eest omistati talle aastal 2007 Valgetähe III klassi teenetemärk. Alates 2006. aastast töötab Aivar Rehe Sampo Panga juhatuse esimehena ning mais 2008 nimetati ta Eesti Pangaliidu juhatuse esimeheks. EBSi Nõukoda valis Sampo Panga juhatuse esimehe ja Eesti Pangaliidu juhatuse esimehe Aivar Rehe Aasta Ärimeheks 2007.

LEEV KUUM

Eesti Konjunktuuriinstituudi juhtivteadur

Leev Kuum on lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi majandusteaduskonna kaubanduse erialal, 1963–1966 õppis Moskva Plehhanovi-nimelise rahvamajanduse instituudi aspirantuuris. Leev Kuum on Eesti Konjunktuuriinstituudis majandusanalüüsiga tegelenud juba 40 aastat. Leev Kuum on avaldanud 3 majandusalast monograafiat ning üle 50 erialase teadusliku artikli. Ta on tunnustatud õppejõud ja hinnatud majandusanalüütik, kelle peamistest uuringuteemadest Eesti Konjunktuuriinstituudis peab kindlasti mainima Ettevõtte konkurentsivõime hindamise meetodika väljatöötamist ja edasiarendamist, Eesti rahvusvahelise konkurentsivõime uurimist jakonkurentsivõime Aastaraamatu koostamist ning muidugi Eesti majandusarengu prognoose.

Seminari osalustasu on Kaubanduskoja liikmetele 750 krooni ja mitteliikmetele 1500 krooni. Hinnale lisandub käibemaks.

Lisainformatsioon ja registreerimine: LIINA PELLO • Tel: 604 0091 • E-post: liina.pello@koda.ee

Seminar:

Maksumuudatused 2009

17. detsembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab kolmapäeval, 17. detsembril Kaubanduskojas ettevõtete juhtidele, finantstöötajatele ja raamatupidajatele maksumuudatuste teemalise seminari.

1. jaanuarist 2009 jõustuvad mitmed muudatused, sealhulgas nii tulumaksuseaduse kui ka käibemaksuseaduse muudatused. Samuti viiakse sisse muudatused seoses arvestussüsteemi ja e-maksuametiga. Käesoleva seminari käigus on kavas käsitleda kõiki olulisemaid maksumuudatusi, mis jõustuvad 2009. aastast.

Seminari kava ja esinejad:

- 10.00 Arvestussüsteemi ja e-maksuameti muudatused
Teemat on kutsutud käsitlema Maksu- ja Tolliameti esindaja
- 11.15 Tulumaksuvaldkonna muudatused
Aidi Kallavus,
KPMG Baltics AS juhtiv maksunõustaja
- 12.30 Käibemaksuseaduse muudatused
Merike Oja,
KPMG Baltics AS juhtiv maksunõustaja
- 13.30 Lõuna

Osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele 750 krooni, mitteliikmetele 1500 krooni. Lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipausid.

Info ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989

E-post: kati@koda.ee

„Kuidas olla oma töös

loov ja innovaati-

Koolitussari „Ettevõtluse eduks“

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda eestvedamisel koostöös Eesti Panga, Arengufondi, Eesti Konjunktuuriinstituudi, Tartu Ülikooli Ettevõtluskeskusega ja SA Innove, algab üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste majandusõpetajatele suunatud koolitussari „Ettevõtluse eduks“.

Koolituspäeva esimeses pooles uurime viimaseid arenguid majanduses. Esinevad asjatundjad Eesti Arengufondist, Eesti Pangast, Eesti Konjunktuuriinstituudist. Koolituspäeva teine pool on praktilisema suunitlusega – „Kuidas olla oma töös loov ja innovaatiline?“ – erinevate projektide raames valminud õppematerjale, uusi õppemeetodeid jne. tutvustavad Tartu Ülikooli Ettevõtluskeskus ja SA Innove.

19. novembril kell 10.00–17.00

Haapsalu Kutsehariduskeskuses,
Ehitajate tee 3 Uuemõisas;

20. novembril kell 10.00–17.00

Pärnumaa Kutsehariduskeskus, Niidupargi 8,12.

KOOLITUSPÄEVA OSALUSTASU:

150 krooni (+km). Hind sisaldab toitlustamist.

REGISTREERIMINE:

www.koda.ee

E-post: tiia@koda.ee

LISAINFO:

Tiia Randma

Tel: 604 0065

E-post: tiia@koda.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Nordea Pank
kutsuvad ärihommikusöögile

Olukord ja väljavaated finantsturgudel

28. novembri hommikul kell 9.00–11.00 ootame kõiki liikmeid rahaturteemalisele ärihommikusöögile Radisson SAS hotellis, Lounge24. Palume osalejatel saabuda mõni minut enne 9.00.

Ürituse avasõnad ütleb Nordea Panga Eesti filiaali juht Vahur Kraft. Olukorrast finants-
turgudel ja võimalikest väljavaadetest kriisist väljatulemiseks räägib Nordea finants-
turgude vanemmüügijuht Tõnu Palm. Järgneb arutelu ja küsimuste-vastuste ring.

Lisainfo ja registreerimine:

ANNIKA EESMAR • Tel: 604 0060 • E-post annika@koda.ee

A.KANGUST & PARTNERID OÜ	Tallinn	www.akangust.ee	Audiitorkontroll ja sellega seonduvad tegevused. Raamatupidamisteenus.
ACO NORDIC OÜ	Tallinn	www.aco.ee	Ehitusmaterjalide hulgitüük.
AESTON METALL CONSTRUCTION OÜ	Tallinn	www.aestonmc.ee	Metallkonstruktsioonide, metalluste, metallmööbli, laevade ja rongide sisustuselementide ja kalorigeeküttekahade tootmine. Keevitustööd, pleki painutustööd. Metallkonstruktsioonide värvimine.
AGRITRADING COMPANY OÜ	Tartu	www.agritradingcompany.com	Põllumajandustoorme (mais, nisu) vahendus.
AKORD INKASSO OÜ	Tallinn	www.akordinkasso.ee	Inkassoteenused ja krediitdivõime hindamine.
ALVIGO GOLD OÜ	Tallinn		Juveelitoodete valmistamine.
B4B OÜ	Tallinn	www.b4b.ee	Puidu hulgitüük.
BESTNET AS	Harjumaa	www.bestnet.ee	Sõiduautode järeлгаagiste (Tiki-Treiler) ja nende osade tootmine, jae- ja hulgitüük, rent ja hooldamine. Metalltoodete valmistamine ja vahendamine. Rahvusvaheline ja Eesti-sisene transport.
COCORICCO OÜ	Tallinn	www.cocoricco.blogspot.com	Graafiline kujundus (voldikud, postkaardid, plakatid jms). Fotografeerimine ja küljendustööd (väikesemahulised brošüürid).
COSTAATIK PROJEKT OÜ	Tartu	www.costaatik.ee	Ehituskonstruktsioonide projekteerimine. Ehitiste ja projektide ekspertiis. Projekteerimise projektijuhtimine.
DNS FASSAADID OÜ	Tallinn	www.dnsfassaadid.ee	Fassaadi-, soojustus-, viimistlus- ja renoveerimistööd. Üld- ja tsiviilehitustööd.
ERKAS ARENDUSTEENUSTE OÜ	Tallinn	www.erkas.ee	Erinevate teenuste (arengukavad, arengustrateegiad, ettevõtluse ja avaliku sektori alased konsultatsioonid jne) pakkumine arendustegevustega tegelevatele avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele asutustele ja organisatsioonidele.
GLUTAGO OÜ	Tallinn	www.glutago.com	Gluteeni- ja laktoosivabade toiduainete hulgitüük.
HAMBURG BÜROO OÜ	Tallinn	www.hamburg.ee	Kommunikatsioonialased konsultatsioonid. Ürituste korraldamine. Kirjastamine.
HELPIR OÜ	Pärnu	www.turundustugi.ee	Turundus, reklaam, disain, veebilahendused, üritusturundus, messilahendused, välireklaam, stendid ja pakendid.
HUB LOGISTICS OÜ	Harjumaa	www.vimelcopakkaus.com	Puit- ja vineeripakendite tootmine. Pakkimisteenus. Logistika.
IMPERIAL TOBACCO ESTONIA OÜ	Harjumaa	www.imperial-tobacco.com	Tubakatoodete hulgitüük.
JTI MARKETING AND SALES OÜ	Tallinn	www.jti.com	Tubakatoodete hulgitüük.
MR PORTAL OÜ	Rapla	www.mrportal.ee	Elamute ja muude hoonete ehitus. Elektrijuhtmete ja -seadmete paigaldus.
ÕSEL PLASTIC OÜ	Kuressaare	www.plastic.ee	Plastplaatide, -lehtede, -profiilide, -torude, -voolikute, -liitmike jms toodete tootmine ja müümine.
OUTOKUMPU STAINLESS TUBULAR PRODUCTS AS	Tallinn	www.outokumpu.com	Mehaaniline metallitöötlemine. Roostevabast terasest torustikelementide valmistamine.
REMOTEK EHITUS OÜ	Harjumaa	www.remotek.ee	Kütte-, gaasi-, vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitus.
RONDEMOR OÜ	Tallinn	www.rondemor.ee	Reklaamkingituste valmistamine.
SIID JA SAMET OÜ	Rakvere	www.kardinella.ee	Kodutekstiili tootmine (voodipesu, köögrätikud, kardinad, aknasisekatted ja muud eesriided). Tekstiilitoodete jaemüük. Kangaste, kodutekstiili ja õmblustarvete hulgitüük.
SYNNOVE FINDEN EESTI AS	Tallinn	www.synnove.no	Piimatoodete tootmine ja müük.
TENTEST TRADE OÜ	Tallinn	www.tentest.ee	Jaemüük (üritustelgid, päikesearjud, markiisid) posti või interneti teel.
TERASMAN OÜ	Tallinn	www.terasman.ee	Metallkonstruktsioonide valmistamine ja montaaž.
V-ARTAM GRUPP OÜ	Tallinn		Teekatte paigaldamine. Kanalisatsiooni ja dreanaži ehitus. Üldehitustööd.
VEIKO RAUN OÜ	Tallinn	www.veikoraun.ee	Renoveerimistööd. Uste ja akende vahetus. Eestisisene transporditeenus.
VR-SEBASTIAN OÜ	Tallinn		Õmblustoodete valmistamine.

RIIGIHANKETEATED

Ühendkuningriik

- Hange seire- ja turvasüsteemide ning -seadmete, samuti juurde-pääsukontrollisüsteemi ostmiseks. Tähtaeg taotluste esitamiseks 12.12.2008. Kood 2175
- Hange puhastusjaama seadmete [originaalkeeles: *supply of combat water supply system (cwss)*] ostmiseks. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 05.01.2009. Kood 2176
- Hange marliitampoonide ja -mähis-te ostmiseks. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 17.12.2008. Kood 2177
- Ostetakse fotograafiaseadmeid, fotokemikaale, fotofilmi, fotolaborite aparatuuri. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 15.12.2008. Kood 2178
- Portatiivsete raadiote tarne. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 29.12.2008. Kood 2179
- Hange liha (originaalkeeles: *The Supply of Meat, Poultry and Offal*) ostmiseks. Tähtaeg 05.01.2009. Kood 2180
- Ostetakse raamatukogumööblit. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 23.12.2008. Kood 2181
- Ostetakse uksi (originaalkeeles: *composite doors*). Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 22.12.2008. Kood 2182

- Hange haiglavoodite, madratsite, õhkmadratsite ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.12.2009. Kood 2183

Prantsusmaa

- Hange tõste- ja teisaldusmehhanismide ja osade ostmiseks. Tähtaeg 16.12.2008. Kood 2184
- Ostetakse turbiiniseadmeid, hüdro-roturbiinide osi, hüdroturbiine. Tähtaeg osalemistaotluste esitamiseks 10.12.2008. Kood 2185
- Hange liiklusmärkide ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 08.01.2009. Kood 2186
- Ostetakse tulekustutusaineid. Tähtaeg 05.01.2009. Kood 2187
- Ostetakse näitusestende. Tähtaeg 19.12.2008. Kood 2188

Rootsi

- Hange kardinat, eesriiete, kardinat- või voodidrapeerungute ja tekstiilruloode, pehmete sisustustarvete, mitmesuguste tekstiiltoodete ostmiseks. Tähtaeg 19.12.2008. Kood 2189
- Hange kontorimööbli, söögitoa-mööbli, konverentsisaalide mööbli, oote- ja vastuvõtusaalimööbli ostmiseks. Tähtaeg 09.01.2009. Kood 2190
- Ostetakse viimistlusvahendeid, tapeeti ja muid katteid, maalri-

pintseid, värve ja seinakattematerjale. Tähtaeg 15.12.2008.

Kood 2191

- Hange tsemendi ja betooni ostmiseks. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 16.12.2008. Kood 2192
- Hange prügikastide, jäätme- ja prügikonteinerite ning -kastide, vaagnate, säilituskonteinerite ostmiseks. Tähtaeg 09.01.2009. Kood 2193
- Ostetakse magnetkaardi mälu-seadmeid. Tähtaeg 09.12.2008. Kood 2194

Täpsem info:
LEA RAASAMAA

Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

**Soovite igapäevaselt
ülevaadet Teie
jaoks olulistest
riigihankepakkumistest
Euroopast?**

Kasutage soodsat võimalust tellida riigihangete monitooringu teenus novembris ja detsembris poole hinnaga!

KOOSTÖÖPAKKUMISED

- Hispaania ettevõtte otsib koostööd edasimüüjate ning kaubandusega seotud ettevõtetega. Kood 12125
- Inglismaa valgustite edasimüüja otsib koostööd tootjatega. Kood 12126
- Taani ettevõtte otsib bandaažide tootjat. Kood 12127
- Leedu ehitusseadmete rendifirma otsib koostööpartnereid. Kood 12128
- Taani ettevõtte otsib koostööd ettevõttega, kes tegeleb 3D-joonis-tega. Kood 12129
- Belgia tööstusseadmete tootja otsib esindajat. Kood 12130
- Prantsuse firma pakub esindamist metallitööstusfirmadele (*in the field of boiler works, sheet-metal works, mechanical welding, laser welding*). Kood 12131
- Hispaania liimitootja (*glue and adhesives for the footwear, furniture, and automotive industries*) otsib müügiesindajat. Kood 12132
- Rumeenia seebitootja otsib koostööpartnerit. Kood 12133

Täpsem info:
JULIA MALEU

Tel: 604 0082 • E-post: julia@koda.ee

Rokklegend Whitesnake esineb Eestis

14. detsembril annab Saku Suurhallis kontserdi rokkmuusika suurnimi Whitesnake. David Coverdale ja tema bänd esinevad Tallinnas maailmatuuri Good To Be Bad raames. Sel aastal kriitikute poolt ülistatud albumi üllitanud Whitesnake külastab Eestit teistkordselt. 2004. aastal andis artist võimsa kontserdi samas kohas, Saku Suurhallis.

Artisti uusim, aprillis ilmunud album „Good To Be Bad“, jõudis kiiresti Suurbritannia edetabelis 5. kohale ning on saanud kriitikutele rohkelt kiidusõnu.

Kontserdipileti hind on üle aastate odavam – selle eesmärk on pakkuda võimalikult paljudele rühmitajatele nauditavat kontserdielamust, sest see võib jääda pikaks ajaks viimaseks kontserdiks Eestis. Põhjuseks on järgmisest aastast tõusev piletikäibemaks, mis senise 5% asemel hakkab olema 18%. See omakorda ei võimalda kontserdikorraldajatel enam Eestis suuri kontserte organiseerida.

Pileti hind algab 350 kroonist. Piletid on müügil Piletilevis ja Statoili jaamades üle Eesti.

VIKING MOTORS

ESITLEB:

14. detsember SAKU SUURHALL

KONTSERDI ALGUS 20:00, UKSED AVATAKSE 19:00

KOLLEKTIIVTELLIMUSED JA JÕULUÜRITUSEKS

ERIHINNAD FIRMADELE:

info@balticmusicgroup.com, TEL 6664000

Piletid alates 350.- EEK **PILETILEVI**® müügipunktides ja Statoili jaamades üle Eesti
www.piletilevi.ee. Korraldaja **BALTIC MUSIC PRODUCTIONS** www.balticmusicgroup.com

www.vikingmotors.ee

Postimees

PLAYBOY

just.kalev.ee

Nordic Hotel Forum

UUS LANCER SPORTBACK JA AVARAM MAAILM!

Keskmine kütusekulu 6,2–8,0 l/100 km, CO₂ heitkogus 163–191 g/km

Tavalisi autosid esitletakse. Lancer Sportbackile soovib maailm end ise näidata. Silmatorkavalt sportlik, eristuvalt ruumikas ja esmaklassilise varustusega: ABS, EBD, ASTC, SRS-turvapadjad ees ja külgedel, tugevdatud RISE-kere, takistusanduriga elektriaknad ja -peeglid, katusespoiler, mugavusfunktsiooniga suunatud, kiirustundlikud pesuritega klaasipuhastid, automaatselt kokkuklapitavad tagaistmed jpm. Hinnad alates 255 000 kroonist (sh kuni 3 a täisgarantiid ja kuni 10 a MAP-autoabi).

Silberauto on ainuke Mitsubishi Motorsi autoriseeritud müügi- ja teenindusorganisatsioon Eestis • TALLINN • Mustamäe tee 46, tel 626 6625 • Peterburi tee 50a, tel 605 6950 • TARTU • Ringtee 61, tel 730 0795 • JÕHVI • Jaama 42a, tel 611 9733 • PÄRNU • Riia mnt. 231a, tel 445 1990 • KURESSAARE • Tallinna 82b, tel 5333 7794 • VILJANDI • Pargi 3b, tel 435 4902

Registreeri proovisõidule või telli autokataloog www.mitsubishi.ee

SILBERAUTO

